

ГЕНДЕРНІ ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ

Вибірковий курс для студентів філологічного факультету спеціальностей 014 Середня освіта. Українська мова та література, 035 Філологія. Українська мова і література.

Викладач – Крупка М. А., канд. філол. наук, доцентка кафедри української літератури.

Кількість кредитів – 3.

Анотація дисципліни

Курс «Гендерні літературні студії» сприяє подоланню гендерних стереотипів у культурі та суспільстві. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні концепції гендеру в літературознавчому дискурсі.

Гендерний аналіз, зміщуючи акценти на індивідуально-психологічну проблематику, враховуючи часто не визнані суспільством чи панівною патріархальною ідеологією погляди, дає змогу відчитувати різні рівні художнього тексту. Сучасні інтерпретаційні підходи базуються на засадах і теоретичному апараті постструктуралістських концепцій. Основними проблемами тут постають проблеми влади, політики, мови, сексуальності/тілесності. Такий підхід суголосний з реалізацією сучасної установки на рівноцінність різних культурних практик і типів мислення. Гендерне літературознавство наголошує нерозривний взаємозв'язок формального та проблемно-змістового аналізу тексту, рівнів характеротворення, психологічного аналізу, композиції, художньої мови.

Вивчення курсу передбачає попереднє засвоєння студентами знань і компетентностей, набутих при вивченні таких навчальних дисциплін, як «Історія української літератури», «Сучасна українська література у феміністичній проєкції», «Теорія літератури» тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Гендерні літературні студії» є формування уявлень про гендерологію та сучасні тенденції у царині літературознавчих досліджень, пов'язаних з концепціями гендеру.

Завдання курсу:

- ознайомити із основними культурологічними, філософськими, історичними теоріями репрезентації чоловічого та жіночого в культурі;
- визначити закономірності художньої реалізації гендерного дискурсу у зв'язку з різними культурно-історичними епохами;
- розглянути особливості стилеві особливості розвитку прози, поезії, драматургії з врахуванням гендерно чутливих моделей;
- з'ясувати специфіку характеротворення у контексті понять фемінності / маскулінності;
- розкрити теоретичні основи (історія, ідеї, напрями) сучасних гендерних досліджень.

Загальні компетентності

2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності

2. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
4. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.
6. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови, літератури та зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

8. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

Результати вивчення курсу базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, є достатніми для успішного здійснення професійної діяльності, компетентного розв'язання складних завдань інноваційного та дослідницького характеру в галузі філологічної освіти, а також /або подальшого навчання на другому (магістерському) рівні освітньо-наукового циклу вищої освіти.

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

- ◆ теоретичні засади феміністичного та гендерного літературознавства;
- ◆ зміст художніх творів, визначених для програмного опрацювання;
- ◆ проблематику, провідні напрями сучасних літературознавчих досліджень у галузі гендерології;
- ◆ провідні праці літературознавців- гендерологів;

уміти:

- ◆ інтерпретувати гендерні аспекти художнього тексту;
- ◆ вирізняти етапи становлення гендерної теорії в XIX-XXI ст.;
- ◆ виділяти проблемно-тематичні особливості осмислення художніх явищ з точки зору гендерології;
- ◆ робити письмовий або усний аналіз художніх творів у концепції гендерного літературознавства.

Цей курс сприяє осмисленню зв'язків літературної теорії та історії літератури, впливу соціологічних, психологічних, психоаналітичних методів на аналіз тексту, а також формує навички інтерпретації художнього твору із застосуванням найновіших літературознавчих методологій, зокрема гендерного аналізу.

Е-mail кафедри: kul@rshu.edu.ua

Е-mail викладача: krupkamir@ukr.net

Очні консультації: щосереди з 12.35 до 14.00 (2 академічні години).

Онлайн- консультації: щовівторка з 17.00 до 19.00.